

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ ผลของกลุ่มควบคุมคุณภาพต่อการปฏิบัติของพยาบาลเพื่อ
ป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ

ชื่อผู้เขียน นางสาววรรณมา เพ็ชรยัง

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการพยาบาลด้านการควบคุมการติดเชื้อ

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

รองศาสตราจารย์ วิชาวัฒน์ พิเชียรเสถียร	ประธานกรรมการ
รองศาสตราจารย์ พิกุล บุญช่วง	กรรมการ
รองศาสตราจารย์ วิชาวัฒน์ เสนารัตน์	กรรมการ
อาจารย์ ดร. อวพร ตันมขกุล	กรรมการ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ พันทวี เชื้อขาว	กรรมการ

บทคัดย่อ

ปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจเป็นโรคติดเชื้อในโรงพยาบาลที่พบได้มาก ซึ่งมีผลทำให้อัตราตายสูง ภาวะแทรกซ้อนนี้สามารถป้องกันได้โดยการปฏิบัติตามหลักการป้องกันการติดเชื้ออย่างเคร่งครัด ดังนั้นพยาบาลที่ทำหน้าที่ดูแลผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจจึงควรปฏิบัติตามหลักการป้องกันการติดเชื้อ การวิจัยถึงทดลองครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของกลุ่มควบคุมคุณภาพต่อการปฏิบัติตามหลักการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจของบุคลากรพยาบาล กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาคือบุคลากรพยาบาลที่ปฏิบัติงานในหอผู้ป่วยอายุรกรรมหญิง ของโรงพยาบาลแห่งหนึ่ง จำนวน 18 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แผนการสอนเรื่องกลุ่มควบคุมคุณภาพ คู่มือประเมินการปฏิบัติ และแบบบันทึกการสังเกตการปฏิบัติการพยาบาลเพื่อป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ ซึ่งผ่านการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิ 4 ท่าน ได้ค่าดัชนีความเที่ยงตรงตามเนื้อหา 0.94 และค่าความเชื่อมั่นของการสังเกตเท่ากับ 1 วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติเชิงพรรณนา ทดสอบค่าสัดส่วน 2 กลุ่มด้วยสถิติซี และการสรุปเนื้อหาของข้อมูลที่ได้จากการดำเนินกลุ่มควบคุมคุณภาพ

ผลการวิจัยพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาได้ร่วมกันดำเนินการกลุ่มควบคุมคุณภาพเพื่อแก้ไขปัญหาและส่งเสริมการปฏิบัติตามหลักการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ โดยมีผู้วิจัยเป็นผู้สนับสนุนช่วยเหลือ โดยจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจแก่บุคลากรพยาบาล ปรับปรุงคู่มือการปฏิบัติเพื่อป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจให้ชัดเจนและเหมาะสมกับการนำมาใช้ จัดอัลทอซอลทำความสะอาดมือไว้ข้างเตียงผู้ป่วย เพิ่มอุปกรณ์ล้างมือให้เพียงพอ ติดป้ายกระตุ้นเตือนให้บุคลากรเห็นความสำคัญของการล้างมือ จัดหาอุปกรณ์ปิดถุงบิบลมให้มีจำนวนเพียงพอ ติดตามประเมินการปฏิบัติและให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างต่อเนื่อง และจัดกิจกรรมเพื่อนเตือนเพื่อนขณะปฏิบัติงาน

หลังดำเนินการกลุ่มควบคุมคุณภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีการปฏิบัติตามหลักการป้องกันปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจมากกว่าก่อนดำเนินการกลุ่มควบคุมคุณภาพอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .001 โดยเพิ่มจากร้อยละ 59.74 เป็นร้อยละ 84.59 หลังดำเนินการกลุ่มควบคุมคุณภาพ 1 เดือน และเพิ่มเป็นร้อยละ 91.46 หลังดำเนินการกลุ่มควบคุมคุณภาพ 2 เดือน โดยกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษามีการปฏิบัติตามหลักการเพิ่มขึ้นทุกหมวดกิจกรรม คิดเป็นร้อยละ 86.90 - 97.75 นอกจากนี้ยังพบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาทุกคนตระหนักถึงความสำคัญของการป้องกันการติดเชื้อปอดอักเสบจากการใช้เครื่องช่วยหายใจ มีความพึงพอใจในวิธีการแก้ไขปัญหา และคิดว่าจะดำเนินการตามวิธีนี้ต่อไป เพื่อป้องกันปอดอักเสบจากการติดเชื้อในโรงพยาบาลในผู้ป่วยที่ใช้เครื่องช่วยหายใจ

ผลการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่าควรนำวิธีดำเนินการกลุ่มควบคุมคุณภาพมาใช้ในการแก้ปัญหาและส่งเสริมให้บุคลากรพยาบาลปฏิบัติตามหลักการต่าง ๆ ที่กำหนด

Thesis Title Effects of Quality Control Circle on Practices of Nurses for Preventing Ventilator Associated Pneumonia

Author Miss Wantana Petchyoung

M.N.S. Infection Control Nursing

Examining Committee :

Associate Prof. Wilawan Picheansathian	Chairman
Associate Prof. Pikul Boonchuang	Member
Associate Prof. Wilawan Senaratana	Member
Lecturer Dr. Ouyporn Tonmukayakul	Member
Assistant Prof. Puntawee Chuekao	Member

Abstract

Ventilator associated pneumonia (VAP) is a most common nosocomial infection resulting in high mortality rate. This complication can be prevented by careful adherence to infection control guideline. Therefore, nurses who care for ventilated patients should existing consistently apply infection control practices. The purpose of this quasi-experimental research was to investigate the effects of a quality control circle (QCC) on preventive practices of VAP among nurses. The subjects consisted of 18 nurses working in the female medical ward, of one hospital. Research instruments included a demographic data recording form, a QCC teaching plan, an evaluating manual and an observational recording form, which was examined by the four experts for content validity. The content validity index of the observational recording form was 0.94 and the reliability by means of interrater observers was 1.00. Data were analyzed through descriptive statistics, Z-test for comparing two proportions, and data summary of a QCC performing.

The results of this study showed that all participants collaborated a QCC in order to solve and improve preventive practices of VAP under the support and assistance of the researcher. The activities included in service education on VAP prevention to nursing personnel, revising guideline for the prevention of VAP in order to make it clear and appropriate for practice, bedside alcohol solutions for hand hygiene, providing readily accessible handwashing facilities placing poster as a constant reminder of the importance of handwashing, providing equipment for closing ambu bag, monitoring practices and giving regular feedback, and reminding colleague while on duty.

After performing a QCC strategies, the participants significantly improved their preventive practices of VAP ($p < .001$). The practices were improved from 59.74 percent to 84.59 percent in the first month, and to 91.46 percent in the second month. Compliance with the guidelines among the samples were increased in all practice categories, 86.90 percent to 97.75 percent. Furthermore, all samples increased the awareness of an importance of preventing VAP, preferred this problem-solving strategies and they anticipated to continue using these strategies in order to prevent nosocomial pneumonia in ventilated patients.

The results of this study suggest that QCC should apply as a strategy to solve and improve compliance with recommended guideline among nurses.